

Μια νέα, αλλά γνώριμη μετεκλογική κοινωνική πραγματικότητα

Για ακόμα μια φορά, η δημοκρατία μέσα από τη αναθετική διαδικασία των εκλογών, ζήτησε να επιλέξουμε το προσώπείο των εξουσιαστών. Αυτή τη φορά εις διπλούν. Αν προσπαθήσουμε να κάνουμε έναν αρχικό απολογισμό των προεκλογικών περιόδων, θα δούμε ότι η πρώτη δεν είχε τίποτε πρωτότυπο να προσφέρει. Κομματικά περίπτερα που καταλάμβαναν ακόμα και τον ελάχιστο ελεύθερο χώρο σε πλατείες και πεζοδρόμια πλαισιωμένα από τους/τις αντίστοιχους/ες θλιβερούς/ες θιασώτες, ομιλίες από κονσέρβα, χιλιάδες φυλλάδια υποψηφίων στους δρόμους και άλλα συνήθη προεκλογικά "έθιμα" συνέθεσαν το καθιερωμένο εκλογικό τσίρκο. Η μοναδική ίσως διαφοροποιημένη πρακτική που πρόβαρε η εξουσία, ήταν ότι η καθιερωμένη πίεση για μείωση της εκλογικής αποχής, αυτή τη φορά μεταφέρθηκε και σε δημοφιλείς πλατφόρμες των social media, με προφανή στόχο να εντάξει και τις νεότερες ηλικίες από νωρίς στον δρόμο της εκλογικής αφομοίωσης.

Η δεύτερη προεκλογική περίοδος, πραγματοποιήθηκε σε συνθήκες πολιτικής νηνεμίας αφού η σιωπηλή αποδοχή της ήττας από την "πρώτη φορά αριστερά" έκανε τις άλλοτε συνθήκες πόλωσης μεταξύ των διαχειριστών της εξουσίας ν' ατονήσουν. Και ενώ το εκλογικό αποτέλεσμα και των δύο αναμετρήσεων ήταν βγαλμένο από τις ονειρώξεις των ακολούθων της 'εναλλακτικής' alt right δεξιάς, με άνωθεν εντολές από τους κοινοβουλευτικούς ολιγάρχες, οι πανηγυρισμοί δεν ήταν έντονοι, αλλά ταιριαστοί με το μετριοπαθές και μη αλαζονικό προφίλ που έχουν προσπαθήσει να χτίσουν ως διαχειριστές και εκπρόσωποι του τοπικού και διεθνούς κεφαλαίου. Από την άλλη, οι αντιδράσεις όσων ένιωσαν ότι προδόθηκαν από το εκλογικό αποτέλεσμα, κυμαίνοντουσαν από μούδιασμα και αγανάκτηση με παράλληλη διάθεση παραίτησης από τα κοινωνικά δρώμενα, μέχρι και τάσεις αφορισμού και εκδικητικότητας. Επιβεβαιώνοντας έτσι, ότι μια σημαντική μερίδα της κοινωνίας έχει αναθέσει την ζωή και έχει εναποθέσει τις ελπίδες της για βελτίωση της κοινωνικής πραγματικότητας, αποκλειστικά στην εκλογική διαδικασία.

Οι ευμετάβλητοι εκλογικοί συσχετισμοί και οι δυσμετάβλητοι κοινωνικοί σχηματισμοί

Στα έδρανα της αστικής δημοκρατίας παίρνονται αποφάσεις που επηρεάζουν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους το σύνολο των ατόμων μιας κοινωνίας, ακόμα και όσων απέχουν συνειδητά από τις εκλογικές αυταπάτες. Και αυτό συμβαίνει παρότι οι διαμορφωμένοι κοινοβουλευτικοί συσχετισμοί δεν αποτελούν παρά μια στιγμιαία απεικόνιση των ευμετάβλητων επιλογών ενός κοινωνικού υποσυνόλου, του εκλογικού. Οι εκλογές σαν θεσμός άλλωστε, δεν είχαν ποτέ την πρόθεση να εγκολπώσουν τις κοινωνικές ανάγκες. Στόχος τους είναι να καθρεφτιστεί μέσα από τις κάλπες, ένα βολικό για την

εξουσία εκλογικό είδωλο, ικανό να νομιμοποιήσει ηθικά τη συνέχιση του συστήματος εκμετάλλευσης. Για αυτό και θεωρούμε ότι ποτέ τα εκλογικά αποτελέσματα, δεν αποτέλεσαν την ακριβή απεικόνιση των κοινωνικών συσχετισμών μιας και δεν αποτυπώνονται σ' αυτά οι κινηματικοί συσχετισμοί και οι ευρύτερες τάσεις που λαμβάνουν χώρα εντός της κοινωνίας.

Το ότι ζούμε σε έναν τόπο που ένα σημαντικό, αν όχι το μεγαλύτερο κομμάτι της κοινωνίας, κυριαρχείται από ρατσιστικά, θρησκόληπτα, πατριαρχικά, ακροδεξιά ή φασιστικά ένστικτα ή και όλα αυτά μαζί, δεν το καταλάβαμε μετά τις περασμένες εκλογές, το βιώνουμε σε όλες τις καθημερινές πτυχές της ζωής μας. Όπως επίσης γνωρίζουμε ότι το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού έχει "μπολιαστεί" με τη λογική του νοικοκυραίου, που έχει έντονη αλλεργία στο οτιδήποτε διαφορετικό. Και το γνωρίζαμε ακόμα και τις περιόδους που αυτό το κομμάτι της κοινωνίας φαινομενικά δεν είχε τόσο εμφανή εκπροσώπηση στο κοινοβουλευτικό προσκήνιο, όπως την περίοδο της "πρώτη φορά αριστερά". Το γνωρίζαμε και την εποχή των πλατειών, ακόμα και τις μέρες του Δεκέμβρη, άσχετα αν σε περιόδους όπως η τελευταία, η ένταση των γεγονότων και η υιοθέτηση των πρακτικών του αναρχικού χώρου από περισσότερο κόσμο, μας έκανε να βλέπουμε το αποτύπωμα της σκιάς μας στην κοινωνία και να νομίζουμε ότι είναι το μπόι μας. Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια και ιδιαίτερα εντός του πυκνού κινηματικού χρόνου της περιόδου 2008-2015 υπάρχει πληθώρα από απτά παραδείγματα που δείχνουν την αναντιστοιχία της εκλογικής και κοινωνικής πραγματικότητας. Μ' ένα διαχρονικά συντηρητικό κοινωνικό σύνολο που δεν ήταν επ' ουδενί ριζικά διαφορετικό από το σημερινό. Η διαφοροποίηση ήταν ότι πολλές φορές αυτό το σύνολο κλήθηκε να λειτουργήσει κάτω από απότομες συνθήκες κοινωνικού αταβισμού και με εντονότατη την παρουσία του αναρχικού χώρου ως την "μαγιά" που μετουσίωνε τις κοινωνικές ζυμώσεις σε κοινωνικές εκρήξεις.

Η εκλογική βάση

Το συντηρητικότερο κομμάτι της κοινωνίας αποτελεί και την σημαντικότερη εκλογική πελατεία, που μαζί φυσικά με τα καπιταλιστικά και τα εκκλησιαστικά συμφέροντα, επιβάλει και την ανάλογη πολιτική ατζέντα σε ένα αλληλοτροφοδοτούμενο κύκλο συντήρησης των εθνοθρησκευτικών προτύπων. Η καταστολή των κινημάτων, η αντιμεταναστευτική πολιτική, ο εναγκαλισμός κράτους-εκκλησίας είναι λίγα από τα κοινά παραδείγματα αριστερών και δεξιών πολιτικών διαχείρισης που απολαμβάνει να βλέπει να εφαρμόζεται, ένα σημαντικό κομμάτι του εκλογικού και κοινωνικού σώματος. Είναι η λεγόμενη "σιωπηλή πλειοψηφία" που ανάλογα με το ευκαιριακό προσωπικό συμφέρον, το θυμικό και την επιτυχία ή αποτυχία των κομματικών εκστρατειών προσέγγισης, μεταπηδάει σε όλο σχεδόν

το εκλογικό φάσμα, αναθέτοντας την ατομική και τη συλλογική της διαχείριση, πότε στη "πρώτη φορά αριστερά" και πότε σε διάφορες εκφάνσεις της δεξιάς.

Οι εκλογικές προτιμήσεις δε διαφοροποιούν όμως το κοινωνικό μοντέλο σχέσεων και οργάνωσης και η προβολή της εικόνας του, μέσω των εκλογικών αποτελεσμάτων είναι στιγμιαία και συγκυριακή. Η προτίμηση του/της ψηφοφόρου μπορεί να διαφοροποιηθεί έντονα κατευθυνόμενη σε πλασματικές εκλογικές επιλογές, ενώ η κοινωνική συνισταμένη έχει σταθερά την πυξίδα της στραμμένη στο συντηρητισμό. Η κανονικοποίηση/αφομοίωση των νέων και παγκοσμίως δημοφιλών συντηρητικών πολιτικών τάσεων από το κοινωνικό σύνολο, απαιτεί χρόνο και κυρίως την οπισθοχώρηση των κινήματων στο σημαντικότερο κοινωνικό πεδίο, τον δρόμο. Το πόσο ελκυστικός και προσιτός άλλωστε μπορεί να γίνει ο λόγος των ακροδεξιών/φασιστών εξαρτάται και από την ποιοτική και ποσοτική παρουσία του αντιφασιστικού και αντικρατικού λόγου.

Η εκλογική αποχή και η εκλογική απεργία

Ως αναρχικοί/ες αγωνιζόμαστε για την καταστροφή και όχι για την αλλαγή του κοινωνικού συμβολαίου και του κοινωνικού μοντέλου σχέσεων και οργάνωσης και η συμμετοχή στις εκλογικές διαδικασίες με οποιονδήποτε τρόπο, μας απομακρύνει από αυτόν τον στόχο. Στη δικιά μας θεώρηση ο δρόμος για την αυτοοργάνωση δεν τέμνεται σε κανένα σημείο με τον εκλογικό δρόμο της ανάθεσης. Για αυτό και όχι απλά απέχουμε, αλλά προτάσσουμε ενεργά την πρακτική της εκλογικής απεργίας.

Στις τελευταίες εκλογές, η αποχή έφτασε σε πρωτοφανή μεταπολιτευτικά επίπεδα. Και ενώ φαινομενικά αυτό το ποσοστό θα μπορούσε να θεωρεί ως μια επιτυχία προς την κατεύθυνση που προτείνουμε, η εκλογική αποχή είναι ένα ευρύτερο απολιτικό φαινόμενο, στη συντριπτική της πλειοψηφία καθόλα ασύνδετο με την πολιτική στάση της εκλογικής απεργίας. Και αυτό φαίνεται αν κοιτάξουμε και πάλι, πέρα από τον παραμορφωτικό εκλογικό φακό, στο πραγματικό πεδίο, αυτό της κοινωνίας. Κανείς/καμία δε μπορεί άλλωστε να υποστηρίξει ότι κατά προσέγγιση το μισό του εκλογικού σώματος είναι ενάντια στην κοινωνία της ανάθεσης. Η κοινωνία μας είναι αναθετική και αριθμιστική με αξίες που απέχουν παρασάγγας από αυτές που διατείνει η εκλογική απεργία.

Η ανάγκη να αναλυθεί η υπάρχουσα κοινωνική συνθήκη ακόμα και μέσα από τα νούμερα της αποχής, μπορεί να οδηγήσει σε λάθος εκτιμήσεις για τη δυναμική που ασκούν οι επιμέρους πολιτικοί χώροι. Το ποσοστό της εκλογικής αποχής δεν μπορεί να είναι μετρήσιμο με όρους εκλογικών αποτελεσμάτων, ούτε να κεφαλαιοποιηθεί από κανένα χώρο. Η αδυναμία αποτύπωσης του ποσοστού της εκλογικής απεργίας και κατά συνέπεια

των αποτελεσμάτων μιας αντιεκλογικής καμπάνιας, δεν αφαιρεί σε κανένα βαθμό τη χρησιμότητα της. Στην πλούσια κινηματική ιστορία υπάρχει πληθώρα δράσεων και θεωρήσεων, ακόμα και διαχρονικά επαναλαμβανόμενων, που δεν έχουν ως αυτοσκοπό τα απτά αποτελέσματα στο εδώ και στο τώρα. Άλλωστε, η αποτελεσματικότητα της εκλογικής απεργίας ως πρακτική του αναρχικού χώρου αποδεικνύεται και μέσα από τις ελάχιστες περιπτώσεις που προσωρινά εγκαταλείφθηκε.

Μια άλλη διαστρεβλωμένη ανάγνωση της εκλογικής αποχής είναι ότι τα άτομα που απέχουν, είναι πιο πιθανό να μεταπηδήσουν αργότερα στην συνειδητή εκλογική απεργία. Η ετερογένεια του "αντιεκλογικού σώματος" καθιστά αδύνατη οποιαδήποτε γενίκευση, με τις επιμέρους συγκυριακές ομαδοποιήσεις να μοιάζουν περισσότερο με το εκλογικό σώμα παρά με τον χώρο των κινημάτων.

Η πρακτική της εκλογικής απεργίας έχει τόσες ομοιότητες με τη συγκυριακή εκλογική αποχή, όσες έχουν οι αξίες της αναρχίας με τις αξίες των εξουσιαστών. Στον α/α χώρο ή εκλογική απεργία δεν αποτελεί μια ξεχωριστή καθοριστική στιγμή μέσα στο κοινωνικό χρόνο, αλλά μια ακόμα στιγμή επιβεβαίωσης της συνέπειας των επιλογών μας. Ακριβώς επειδή η αντιεκλογική πρόταση συνοδεύεται από μια συνεχή σταθερή αναρχική δράση. Η έλλειψη εναλλακτικής κοινωνικής πρότασης πέρα από το εκλογικό πλαίσιο που τόσο εκθειάζουν οι εκλογολάγνοι αριστεροί, βρίσκεται δίπλα τους, στις δράσεις που διεξάγονται εντός των απελευθερωμένων εδαφών και στο διαφορετικό μοντέλο αυτοοργάνωσης και λειτουργίας των συλλογικοτήτων. Η αναρχική θεώρηση και παράδοση άλλωστε βρίθει ιδεών και παραδειγμάτων για τις δυνατότητες ενός κοινωνικού μετασχηματισμού μακριά από τις εκλογικές πρακτικές.

Η ήττα της αριστεράς δεν είναι ήττα των κινημάτων

Αν κάτι χαρακτήρισε εντονότερα τα εκλογικά αποτελέσματα είναι η συντριπτική ήττα της "αριστερής" πτέρυγας του καπιταλισμού. Μια ήττα που οι ίδιοι/ίδιες προσπαθούν να την παρουσιάσουν σαν κοινωνική και κινηματική. Διαχρονικά, ένα από τα δημοφιλέστερα προεκλογικά επιχειρήματα των αριστερών είναι "στην τελική όποιες και αν είναι οι διαφωνίες είμαστε καλύτεροι/ες από τους άλλους", "παίζοντας" το χαρτί του μπαμπούλα της δεξιάς. Αυτή τη φορά όμως, η λογική του μικρότερου κακού δεν απέδωσε εκλογικά, γιατί η πρόσφατη διακυβέρνηση της αριστεράς απέδειξε και στο λιγότερο δύσπιστο εκλογικό ακροατήριο ότι η ουσία της καθημερινότητας καθορίζεται απόλυτα από τις καπιταλιστικές επιταγές που υπηρετεί τυφλά και η αριστερή και η δεξιά πτέρυγα. Σε αυτό που έχουν δίκιο είναι ότι δεν είναι ίδιοι. Αν ήταν ίδιοι δε θα ήταν χρήσιμοι για την

διαιώνιση του συστήματος της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης. Πρέπει να παρουσιάζουν μια πιο φιλική εικόνα και κάποιες φορές να εφαρμόζουν μια περισσότερο φιλοκοινωνική διαχείριση, για να αποτελούν μέσα από τις εκλογές και τον ιδανικό κοινωνικό κυματοθραύστη, ιδιαίτερα κατά την διάρκεια των περιόδων που επικρατούν κοινωνικές αναταραχές. Αυτή η αλληλουχία δεξιάς και αριστερής κυβερνητικής διαχείρισης διασφαλίζει ότι όλα θα κυλήσουν εντός των καθορισμένων εξουσιαστικών ορίων. Ακόμα όμως και στο επίπεδο της ανούσιας εικόνας, όχι μόνο η ντόπια αλλά συνολικά η αριστερά ανά την υφήλιο παραμένει ανίκανη να πείσει ότι μπορεί να είναι μια αξιόπιστη εναλλακτική στην επέλαση της alt right δεξιάς σε όλο τον κόσμο.

Ένα ακόμα δημοφιλές επιχείρημα της αριστεράς είναι ότι "αν δεν υπήρχε τόσο μεγάλη αποχή το εκλογικό αποτέλεσμα θα ήταν διαφορετικό", κατηγορώντας ευθέως την αποχή ως υπεύθυνη για την εκλογική παντοδυναμία της δεξιάς. Το ότι οι ψήφοι της αποχής θεωρούνται απολεσθείσα ιδιοκτησία της αριστεράς δείχνει το επίπεδο ανάλυσης και έλλειψης παντελώς ίχνους αυτοκριτικής. Όπως προαναφέραμε οι "φυλές" της εκλογικής αποχής δεν είναι ούτε ίδιες ούτε μετρήσιμες. Όσον αφορά τη θέση από το δικό μας μετερίζι αυτό της εκλογικής απεργίας, δεν μπούκοτάρουμε τις εκλογές επειδή δε θέλουμε να "τσαλακωθούμε" ούτε για να έχουμε την δυνατότητα να κάνουμε αφ υψηλού κριτική την επόμενη ημέρα. Η διαφωνία μας με τις εκλογές είναι δομική για αυτό και η συμμετοχή μας δεν εξαρτάται από την εκάστοτε κοινωνική συγκυρία που επικρατεί.

Αν θέλουμε όμως να είμαστε ακριβοδίκαιοι/ες το τελευταίο επιχείρημα των αριστερών συνεχίζει και αναπαράγεται γιατί ένα κομμάτι του "ανταγωνιστικού κινήματος" έχει δώσει με τη στάση του και ορισμένες φορές και με την ψήφο του τα αντίστοιχα δικαιώματα. Οι σχετικά πρόσφατες εκλογές του 2015 ήταν πολύ διδακτικές στο συγκεκριμένο κομμάτι, αφού ακόμα και ομάδες που αυτοπροσδιορίζονται ως αναρχικές επέλεξαν προεκλογικά να ρίξουν συνειδητά τους αντιεκλογικούς τους τόνους. Και στην τωρινή συγκυρία, παρατηρούμε ότι αυτοί/ες που κάποτε αβαντάρανε την "πρώτη φορά αριστερά" μέσω της σιωπής τους, τώρα ψάχνουν παρηγοριά στα κοινοβουλευτικά σφυροδρέπανα.

Ανάμεσα στην καταστολή και την αφομοίωση

Το "ανταγωνιστικό κίνημα" πάντα βρισκόταν στη κρατική μέγγενη του δίπολου καταστολή-αφομοίωση. Και για την ύπαρξη του δίπολου εκτός από την "επάρατη δεξιά", κομβικός είναι ο ρόλος της αριστεράς σε όλο το εκλογικό της φάσμα (κοινοβουλευτικό και εξωκοινοβουλευτικό). Η περασμένη τετραετία, χαρακτηρίστηκε κυρίως από την αναβάθμιση της κρατικής καταστολής. Χρονικά ακολούθησε την διακυβέρνηση της θεωρητικά

περισσότερο "φιλοκινηματικής" σοσιαλδημοκρατίας, η οποία μετά την αφομοίωση ακολούθησε κι αυτή το δρόμο της καταστολής. Τη συγκεκριμένη περίοδο παρατηρήθηκε και η μεγαλύτερη κινηματική και κοινωνική οπισθοχώρηση αφού κοινωνικές και εργασιακές κατακτήσεις απεμπολήστηκαν με ελάχιστη κοινωνική αντίδραση, πολλές καταλήψεις εκκενώθηκαν και ένας μεγάλος αριθμός ατόμων αποχώρησε από τις κινηματικές διαδικασίες.

Η προσπάθεια απορρόφησης των κινημάτων από συστημικούς σχηματισμούς της αριστεράς δεν είναι μια τοπική πατέντα των εξουσιαστών, αλλά μια πάγια διεθνής πρακτική. Ενδεικτικό είναι το πρόσφατο παράδειγμα της Χιλής και οι ομοιότητες της με την ελληνική πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα. Η εξέγερση που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2019 στο Σαντιάγο αντιμετωπίστηκε με ακραία καταστολή από τις καθεστωτικές δυνάμεις του δεξιού τότε προέδρου Πινιέρα. Η αυξανόμενη ένταση της εξέγερσης δεν έλεγε να κοπάσει μέχρι να εμφανιστεί η ακραία ανελεύθερη περίοδος των μέτρων για τον covid. Η κοινωνική δυσφορία ως απόρροια της κρατικής καταστολής οδήγησε στην αντιεξεγερτική διαδικασία των εκλογών, από την οποία νέος πρόεδρος αναδείχθηκε ο αριστερός Μπόριτς. Προβεβλημένο στέλεχος των φοιτητικών διαδηλώσεων στα νιάτα του, που ηγήθηκε του δημοψηφίσματος του 2022 που θα "δικαίωνε" τα κινήματα. Οι ομοιότητες συνεχίζονται, αφού την αφομοίωση και την εκτόνωση της κοινωνικής οργής ακολούθησε η σκληρή καταστολή όσων ατόμων επέλεξαν να συνεχίσουν να μάχονται, με ιδιαίτερα έμφαση στον αναρχικό χώρο που αποτέλεσε και την αιχμή της κοινωνικής εξέγερσης. Η μελλοντική αποτίμηση της περιόδου Μπόριτς θα δείξει εάν θα αποτελέσει όπως και εδώ, μεγαλύτερη οπισθοχώρηση για τον αναρχικό χώρο και συνολικότερα για τα κινήματα, από την περίοδο Πινιέρα.

Οι εξουσιαστικοί μηχανισμοί δε θα μπορούσαν να έχουν μια μονόπλευρη στρατηγική καταστολής των ακηδεμόνευτων κινημάτων. Και μπορεί οι δυνάμεις της συντήρησης να αποτελούν τον εμφανή εχθρό των κινημάτων, αλλά οι δυνάμεις τις "προόδου" αποτελούν τις αφανείς αντεπαναστατικές δυνάμεις που σκοπός τους είναι η αφομοίωση των εξεγερτικών ιδεών και δράσεων σε αριστερά ρεφορμιστικά μονοπάτια.

Για εμάς η 2η περίοδος της ελληνικής εκδοχής alt right δεξιάς δεν αποτελεί ούτε λόγο για κατάθλιψη αλλά ούτε και μια μοναδική κινηματική ευκαιρία συσπείρωσης. Και αυτό γιατί δεν ετεροκαθοριζόμαστε από τις εκάστοτε κοινοβουλευτικές ισορροπίες αλλά προσπαθούμε να αναλύουμε την κοινωνική πραγματικότητα με τέτοιο τρόπο ώστε να συνεχίζουμε ν' αποτελούμε άμμο στα γρανάζια τους. Εκ των πραγμάτων είμαστε μέρος του

κοινωνικού συνόλου και δεν απευθυνόμαστε σε αυτό από κάποιο αναρχικό βάθρο. για αυτό και δεν περιμένουμε και δεν επιθυμούμε συνθήκες κοινωνικής "καμένης γης" για να δράσουμε. Εικάζουμε ότι η περίοδος που θα ακολουθήσει μπορεί να διαθέτει λιγότερο καρότο και περισσότερο μαστίγιο, αλλά πάντα οι κοινοβουλευτικοί συσχετισμοί θα έχουν για εμάς στο κοινωνικό πεδίο, τη δυνατότητα εφαρμογής που εμείς τους δίνουμε.

Αναρχική Ομάδα Βραχυκύκλωμα

<https://vrahikikloma.espivblogs.net>